

Muhabbet imandan ne zaman kopar?

İzmir Çamdibi'nden Nail Aladağ: “Mesnevi-i Nuriye’de geçen ‘Bazen bir şeye şiddetli muhabbet o şeyin inkârına sebep olur’ cümlesini nasıl anlayacağız?”

Muhabbet Kimdedir?

Muhabbet inkârın değil, tevhidin malıdır. İnsan olduğu cihetle şüphesiz münkirde de sevgi vardır, ama münkirin sevgi duygusu imandan beslenmediği için münkirin inkârını artırıyor. Esasen muhabbet inkârı doğurmaz. Fakat akılda bilgisizlik ve kavrayışsızlık, kalpte imansızlık nedeniyle kâbus gibi çöken ümitsizlik, kalpteki muhabbeti düşmanlığa ve inkâra çeviriyor. Bilhassa şiddetli muhabbetin doğru bilgiden beslenmesi şarttır. Aksi takdirde şiddetli muhabbet tam zıddına dönüyor ve inkârı doğuruyor. İnsan şiddetli sevdiği şeye kavuşamayacağına inanırsa, ona düşman oluyor.

Onuncu Söz’de denildiği gibi, sonsuz cömertlik, tükenmez servet, bitmez hazineler, eşsiz-benzersiz ve sınırsız güzellik ve kusursuz mükemmellik; sonsuz bir saadet yurdunda ve emsalsiz bir ziyafet bölgesinde sürekli bulunacak muhtaç, şükredici, âşık ve hayran izleyiciler istiyor.

Demek Allah’ın sonsuz cömertliği, içinde ebedî muhtaçlar bulunan ebedî bir Cennet istiyor. Bu Cennet sonsuz olmalı, içinde yokluk, zeval ve ayrılık olmamalıdır. Çünkü eşsiz bir Cennete yokluk yakışmıyor. Yokluğu düşünmek bile acı veriyor. Eğer Cennet hayatı ebedî olmasaydı, orada yokluk söz konusu olsaydı, içindeki muhtaçlar Cennetten lezzet alamayacaklardı. Çünkü hiçbir bir seyirci, yokluk düşüncesiyle böyle sonsuz cömertliği takdir edemeyecekti. İnkâr edecekti.

Güzellik Eşsiz Ama

Üstad hazretleri iki örnek ile bu meseleyi daha da açıyor: Bir zaman bir dünya güzeli, kendi âşığını huzurundan kovar. Kovulan âşık da, “Tuh! Ne kadar çirkindir!” diyerek âşık olduğu güzelin güzelliğini inkâr ediverir.

Keza bir ayı gayet tatlı bir üzüm asmasının altına girer. Üzümleri yemek ister. Fakat koparmaya eli yetişmez. Asmaya da çıkamaz. Kendi kendine, "Ekşidir!" der, gümler gider.1

Kâinatta yüksek, benzersiz ve gizli bir güzellik her tarafı sarmıştır. Her şeyde olağan üstü bir güzellik parlıyor. Her varlık gayet güzel biçimde varlık sahasına çıkıyor, vazifesini yapıyor, bitiriyor ve gözden kayboluyor. Ardından gelen varlık yine aynı şekilde güzel biçimde geliyor.

Kâinat yüzüne serilmiş olan bu gayet güzel, sanatlı, parlak ve süslü varlıklar, ışık güneşi gösterdiği gibi eşsiz ve benzersiz bir güzelliği gösteriyor ve bildiriyor. Varlıklar bir biri ardınca yok oldukça, ardından gelenlerin de aynı derecede güzel olmaları, güzelliğin onların malı olmadığını, onların birer aynadan ibaret olduğunu ve o eşsiz güzelliklerin bir Mukaddes Güzel olan Allah'ın işaretçileri bulduklarını ilan ediyor.

İşte bu derecede yüksek, eşsiz, benzersiz ve gizli Güzel olan Allah, Kendi güzelliklerini aynalarda hem Kendisi görmek, hem de güzelliğe hayran olanların gözüyle Kendi güzelliğine bakmak istemektedir.

İnsan Kendine Yazık Ediyor

Demek güzellik görmek ve görünmek istiyor. Görmek ve görünmek ise, âşık ve hayran seyirci istiyor. Güzellik, kendisi ebedî olduğundan, hayran seyircilerin de ebedî olmalarını istiyor. Çünkü daimî bir Güzellik, yok olucu âşıklara razı olmuyor.

Diğer yandan dönmemek üzere yokluğa mahkûm bir seyirci, daha baştan, yokluğu düşünmekten çok büyük rahatsızlık duyacak ve Allah'ın eşsiz güzelliğini göremeyecektir!

Güzelliği inkâr edecektir! Muhabbeti adavete, sevgisi düşmanlığa, hayranlığı alaya ve hürmeti hakarete dönecektir.

Çünkü insan yaratılışı gereği bilmediği şeye düşmandır. Böyle olunca da Allah'ın sonsuz güzelliğini göremez. Allah'a karşı düşmanlık, kin ve inkâr duygularıyla sarsılır. Kâfirin Allah düşmanı olması bundandır. Allah'ın, kendisine sonsuz bir mutlu hayat vereceğini bilmemesindedir.2

Böylece fitratında cömertlik ve güzellik sıfatlarını çok iyi bilen, seven, hayran olan, âşık olan ve muhabbet besleyen insan, Allah'ı bilmediğinden ve bu sıfatların Allah'a ait olduğunu kavramadığından, yokluk ve zeval düşünceleri ile kendi kendini inkâra

atıyor, küfre atıyor. Şiddetli muhabbetini, inkâra malzeme yapıyor. Kendi kendine yazık ediyor.3

Dipnotlar:

1- Sözler, s. 88.,

2- Sözler, s. 89.,

3- Mesnevî-i Nuriye, s. 116